(๒๒)
คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๓ เรื่องพิจารณาที่ ๔/๒๕๖๓

วันที่ ๒๙ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง

ระหว่าง

\- ผู้ถูกร้อง

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๗๗ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ว่า ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียเวส สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะรวม ๘๒ คน ได้เข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง ขอให้ส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ว่า ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่ เนื่องจากการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง ตั้งแต่มาตรา ๓๑ ถึงมาตรา ๕๕ และในข้อสังเกต และในวาระที่สาม ปรากฏชื่อของนายฉลอง เทอดวีระพงศ์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง พรรคภูมิใจไทย ลงมติเห็นด้วย ทั้งที่ในช่วงเวลาดังกล่าว นายฉลอง เทอดวีระพงศ์ ไม่ได้เข้าประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพราะอยู่ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง และปรากฏชื่อของนางนาที รัชกิจประการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคภูมิใจไทย ลงมติเห็นด้วย ทั้งที่ในช่วงเวลาดังกล่าว นางนาที รัชกิจประการ อยู่ระหว่างเดินทางไปต่างประเทศ ไม่ได้อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น การที่บุคคลทั้งสองลงมติเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แสดงว่าต้องมีผู้หนึ่งผู้ใดนำบัตรลงคะแนนของบุคคลดังกล่าวไปลงคะแนนแทน ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๓ ยืนยันว่าเป็นความจริง อีกทั้งยังปรากฏว่ามีการเผยแพร่คลิปจากโทรทัศน์ ช่อง ๗ HD โดยอ้างว่าเป็นคลิปภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการลงมติเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ ของนางสาวภริม พูลเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสมุทรปราการ พรรคพลังประชารัฐ และนายสมบูรณ์ ซารัมย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์ พรรคภูมิใจไทย ใช้บัตรลงคะแนนจำนวน ๒ ใบ เสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนมากกว่า ๑ ครั้ง ซึ่งเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการเสียบบัตรลงคะแนนแทนกัน การกระทำดังกล่าวเป็นการลงคะแนนในวาระที่สอง ของร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แสดงให้เห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนเดียวใช้บัตรลงคะแนน ๒ ใบ ลงคะแนนแทนบุคคลอื่น

การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๔ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิญาณตนไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๕ และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม ดังนั้น กระบวนการออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กรณีจึงถือได้ว่ามติของสภาผู้แทนราษฎรในกระบวนการตรารางพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ อันมีผลทำให้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้อง

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยกรณีทำนองเดียวกันนี้ไว้แล้ว ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓ - ๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ นอกจากนี้ การที่คณะรัฐมนตรีในฐานะผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ไม่ได้แสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ต่อสภาผู้แทนราษฎร จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒ รวมถึงการถวายสัตย์ปฏิญาณไม่ครบถ้วนของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีทำให้ไม่สามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาพิจารณาได้ จึงขอให้ผู้ร้องส่งความเห็นนี้ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑)

ผู้ร้องได้ตรวจสอบลายมือชื่อของผู้เสนอความเห็นแล้ว เห็นว่า มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมกันเข้าชื่อเสนอความเห็น จำนวน ๘๒ คน ลงลายมือชื่อซ้ำ จำนวน ๕ คน คงเหลือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เสนอความเห็น จำนวน ๗๗ คน ถือว่ามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) จึงส่งความเห็นดังกล่าวเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติใดขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ... (๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า ...” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ บัญญัติว่า “ให้ศาลมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดีดังต่อไปนี้ (๑) คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียเวส สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะ จำนวน ๗๗ คน เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง ขอให้ส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ แต่เมื่อตรวจสอบคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้วเห็นว่า ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเป็นประเด็นเดียวกันกับเรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๖๓ ซึ่งมีลายมือชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เสนอความเห็นซ้ำกับเรื่องดังกล่าว จำนวน ๓๐ คน จึงทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าชื่อเสนอความเห็นตามคำร้องนี้มีจำนวนไม่ถึงหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา (จำนวน ๗๕ คน) กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๑)

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

(คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๓)

(นายจรัญ ภักดีธนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ